

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
14. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2021/14266

KARAR NO : 2023/926

İSTİNAF İSTEMİNDE BULUNAN (DAVACI) : adına Eğitim ve Bilim Emekçileri
Sendikası

VEKİLİ : Av. Mesut Keleş - E-tebligat adresi

KARŞI TARAF (DAVALI) : Milli Eğitim Bakanlığı - E-tebligat adresi

VEKİLİ : Huk. Müş. - Aynı adreste

İSTİNAF İSTEMİNİN KONUSU : Davalı idare bünyesinde görev yapmakta iken 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kamu görevinden çıkarılan davacı tarafından, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonuna yapılan başvurunun reddine dair 06/07/2020 tarihli ve 2020/9693 sayılı işlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kaldığını iddia ettiği özlük ve mali haklarının yasal faiziyle beraber tarafına ödenmesi istemiyle açılan davada, dava dosyasında bulunan bilgi ve belgelere göre dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi yönünde Ankara 28. İdare Mahkemesince verilen 26/01/2021 tarihli ve E:2020/710, K:2021/71 sayılı kararın kaldırılması istenilmektedir.

İSTİNAF İSTEMİNDE BULUNANIN İDDİALARI : Davacı tarafından, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerden doğan haklarının ihlal edildiği, hakkında beraat kararı verildiği, açıklamanın sendikal faaliyet kapsamında yapıldığı, kararda FETÖ/PDY terör örgütü ile de bağ kurulduğu, kendisine savunma hakkı tanınmadığı, dava konusu işlemin yetki, şekil, konu ve amaç unsurlarının sakat olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAF SAVUNMASININ ÖZETİ : İstinaf isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara Bölge İdare Mahkemesi 14. İdari Dava Dairesince, 2577 sayılı Kanun'un değişik 45. maddesi uyarınca dava dosyası incelenerek gereği görüldü:

MEVZUAT

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Başlangıcında yer verilen ilkeler, 2. maddesinde sayılan Devletin nitelikleri, 6. maddesinde düzenlenen egemenliğin aidiyeti ve kullanılma şekli ile Anayasa'nın sistematigi birlikte dikkate alındığında; egemenlik, egemenliğin kullanılış şekli, milletin iradesi, demokrasi, hukuk devleti ve insan hakları arasında birbirleriyle ayrılmaz bağ kurulduğu anlaşılmaktadır. Buna göre tüm medeni toplumlarda olduğu gibi egemenliğin kaynağı millet olacak, egemenlik -doğrudan veya dolaylı olarak- milletin iradesiyle yetkilendirilen organlar eliyle kullanılacak, milletin iradesi demokratik bir düzende ortaya çıkacak, egemenliğin yetkili organlar eliyle kullanımı hukuk devleti ilkesi başta olmak üzere demokrasinin ilkelerine uygun ve insan haklarına saygı gösterilerek gerçekleştirilecektir.

Anayasa'nın 5. maddesinde "Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak", "kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak", "kişinin temel hak ve hürriyetlerini sınırlayan engelleri kaldırmak" ve "insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamak" devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır.

Bazı durumlarda devletin, demokratik anayasal düzene, temel hak ve hürriyetler ile milli güvenliğe yönelik tehditleri ortadan kaldırması olağan yönetim usulleriyle mümkün olmayabilir. Dolayısıyla bu tehditler ortadan kaldırılıncaya kadar olağanüstü yönetim usullerinin uygulanması gerekebilir. Anayasa'da buna imkân tanımak üzere olağanüstü yönetim usulleri öngörülmüş olup, Anayasa'nın 120. maddesinde (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.) düzenlenen olağanüstü hâl ilanı bu usullerdendir.

Olağanüstü hâl süresince, demokratik anayasal düzen ile temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik tehditleri bertaraf etmek için Anayasa'da tanınan imkânlardan bir diğeri ise 121. maddenin üçüncü fıkrası uyarınca (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.), Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kuruluna olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda Kanun Hükmünde Kararname (KHK) çıkarma yetkisi verilmesidir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair 6771 sayılı Kanun'un 16. maddesinin (E) bendi ile olağanüstü yönetim usullerini düzenleyen ve yukarıda belirtilen 120 ve 121. maddeler kaldırılmış olup, 6771 sayılı Kanun'un 12.maddesiyle 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 119'uncu maddesi değiştirilerek Cumhurbaşkanına; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
14. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2021/14266

KARAR NO : 2023/926

kamu düzeninin ciddî şekilde bozulması, tabîî afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan etme yetkisi verilmiş olup, olağanüstü hal ilanı kararının verildiği gün Resmî Gazete'de yayımlanacağı ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulacağı, Meclisin gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltıp, uzatabileceği veya olağanüstü hali kaldırabileceği, Cumhurbaşkanı'nın talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin her defasında dört ayı geçmemek üzere olağanüstü halin süresini uzatabileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Öte yandan, Anayasa'nın 12. maddesinde; herkesin kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahip olduğu, 15. maddesinde savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabileceği veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabileceği düzenlemesine yer verilmiş olup, 14. maddesinde de Anayasa'da yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirinin, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamayacağı ayrıca belirtilmiştir.

Anayasa'nın 70. maddesinde; her Türk'ün kamu hizmetine girme hakkına sahip olduğu, 128. maddesinde; kamu hizmetinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği, 129. maddesinde; memurlar ve diğer kamu görevlilerinin Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmakla yükümlü oldukları hükme bağlanmıştır.

29/10/2016 tarihli ve 29872 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 675 sayılı KHK'nın 1. maddesinin 1. fıkrasında; **terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan** ve ekli (1) sayılı listede yer alan kişilerin kamu görevinden başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın çıkarıldığı, 2. fıkrasında ise; birinci fıkra gereğince kamu görevinden çıkarılan kişilerin, mahkûmiyet kararı aranmaksızın, rütbe ve/veya memuriyetlerinin alınacağı ve bu kişilerin görev yaptıkları teşkilata yeniden kabul edilmeyecekleri, bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmeyecekleri ve doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilemeyecekleri hüküm altına alınmıştır.

7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un ilk maddesinin 1. fıkrasında; olağanüstü hal kapsamında, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle başka bir idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan kanun hükmünde kararname hükümleri ile tesis edilen işlemlere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun kurulduğu, aynı Kanunun 11. maddesinde ise, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenecek Ankara İdare Mahkemelerinde ilgilinin en son görev yaptığı kurum veya kuruluş aleyhine iptal davası açılabilmesi kurala bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinden; egemenliğin Türk Milletine ait olduğu, egemenliği millet adına kullanmaya yetkili kılınan kişi ve kuruluşların anayasal hukuk düzenini korumakla yükümlü olduğu ve egemenliğin kullanımının hiç bir sınıfa, zümre yada kişiye bırakılamayacağı, hiçbir kimse veya organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisini kullanamayacağı, egemenliğin yetkili organlar eliyle kullanımında ise hukuk devleti ilkesi başta olmak üzere demokrasinin ilkelerine uygun davranılması ve insan haklarına saygı gösterilmesi gerektiği, Anayasal hukuk düzenini ortadan kaldıracak şekilde kamu düzeninin bozulmasına yönelik tehditleri bertaraf etmek için olağanüstü yönetim şekline geçerek tedbirler alınabileceği, bu kapsamda olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda KHK çıkarılabileceği, çıkarılan KHK'lar ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilenlerin meslekten veya kamu görevinden çıkarılmalarına karar verileceği, söz konusu meslekten veya kamu görevinden çıkarılmaları karşı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonuna başvuru yapılabileceği, anılan Komisyonun verdiği kararlara karşı da Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenecek Ankara İdare Mahkemelerinde ilgilinin en son görev yaptığı kurum veya kuruluş aleyhine iptal davası açılabilmesi anlaşılmaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için; bakılmakta olan davanın niteliği ve davacı hakkında yapılan tespitlerin kamu görevinden çıkarılması için hukuki gerekçe oluşturup oluşturmayacağı hususlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

(A) Bakılmakta Olan Davanın Niteliği

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
14. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2021/14266

KARAR NO : 2023/926

İdari yargı mercilerinin yürürlükte olan yasa hükümlerine aykırı ya da bu hükümlerin dışına çıkarak karar vermeleri mümkün değildir. Kanun Hükmünde Kararnameler de yasa gücünde olup idare mahkemeleri KHK'lar ile getirilen kuralları da uygulamak zorundadırlar. KHK'ların şekil ve içerik bakımından Anayasa uygunluğunun denetimi ise Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisindedir.

OHAL döneminde çıkarılan KHK'lar ile davacı gibi kimi kamu görevlileri, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulu'nca Devletin Milli Güvenliği'ne karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı oluşum veya gruplara üyeliği, iltisak veya irtibatı bulunduğu gerekçesiyle kamu görevinden çıkarılmıştır.

Süreç içerisinde çıkarılan 685 sayılı KHK ile OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuş ve anılan Komisyon, doğrudan KHK'lar ile tesis edilen işlemlerle kamu görevinden çıkarılanların başvurularını karara bağlamakla görevlendirilmiştir. Aynı KHK ile Komisyon tarafından inceleme yapılarak başvurunun reddine veya kabulüne karar verilebileceği, Komisyon'un kararına karşı Ankara İdare Mahkemelerinde dava açılabilirliği kurala bağlanmıştır. **Bakılmakta olan dava OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından davacı hakkında verilen kararın idari işlemin unsurları yönünden yargısal denetiminin yapılmasından ibarettir.**

Diğer bir ifadeyle davacının kanun gücünde bir tasarrufla görevinden çıkarılmasından sonra davacı hakkında verilen Komisyon kararının hukuka uygunluğu bakılmakta olan davanın konusunu oluşturmaktadır. Bununla birlikte, iptal davasına konu Komisyon kararının sebep unsuru incelenirken; **bu güne kadar verilmiş olan birçok ceza mahkemesi kararları ile Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarından; cebir ve şiddet kullanarak baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemleriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini bozmak amacıyla kurulduğu ve bu amaçlar doğrultusunda askeri ve/veya sivil hedeflere yönelik birçok silahlı eylem gerçekleştirdiği ve bu tür eylemleri gerçekleştirmeye de devam ettiği belirtilen PKK/KONGRA-GEL/KCK silahlı terör örgütü ile davacının üyelik, iltisak veya irtibatının bulunup bulunmadığının tespiti gerekmektedir.** Anılan örgüt ile sözü edilen çerçevede bir ilişkinin varlığı tespit edildiği takdirde mahkemece, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu'na yapılan başvurunun reddine ilişkin kararın, mevzuata aykırı olduğu yönünde hüküm kurma imkanı bulunmamaktadır.

Kamu görevinden çıkarılma - bakılmakta olan dava bakımından ise kamu görevine iade talebinin reddi-gerekçelerinden olan "üyelik" unsuru, ceza kanunları ile tanımlanmış bir suç olduğundan idari yargı mercilerinin bu yönde bir inceleme yapmaları ve tespitte bulunmaları mümkün değildir. Zira terör örgütü üyeliği ancak ceza yargılaması sonucunda tespiti mümkün olan bir eylemdir. Buna karşın ceza yargısının alanına girmeyen "iltisak ve irtibat" hallerinin tespiti idari yargının görevidir. Böylece yasa koyucu, terör örgütü üyeliğini, bir suç olarak kabul edilip, kamu görevinden çıkarılma yanında hapis cezası ve benzeri yaptırımlara bağlamışken, "iltisak" ve "irtibat" hallerini suç isnadı olmaksızın sadece kamu görevinden çıkarma tedbirinin gerekçesi olarak öngörmüştür.

Her kamu görevlisinin az veya çok kamu gücü kullandığı ve bu güç ile vatandaşlar üzerinde etkili işlemler tesis ettiği dikkate alındığında, yapılan düzenlemelerden terör örgütleri ile anlayış ve davranış birliği içinde olanların kamu gücünü örgüt hedefleri doğrultusunda kullanmalarını engellemek üzere kamu görevinden çıkarılmalarının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

15 Temmuz 2016 gecesinde olduğu gibi Anayasal düzenin, milli iradenin, hukuk devletinin demokrasinin ve temel hak ve hürriyetlerinin gerçek ve yakın bir tehlike altına girdiği durumlarda Anayasa ve Uluslararası Hukukun çizdiği sınırlar çerçevesinde alınan tedbirlerin ve bu tedbirlerin yargısal denetiminin nitelendirilmesi, uyuşmazlığın çözümü açısından önem arz etmektedir.

1) Kamu Görevinden Çıkarılma İşleminin Olağanüstü Tedbir Olma Niteliği: Yargısal denetimi yapılan işlem, bir disiplin işlemine dayanmamaktadır, bu nedenle disiplin cezası verilmesinde uygulanması gereken usul ve prosedürlerin, bakılmakta olan dava bakımından uygulanması mümkün değildir. Esasen, kamu görevinden çıkarma işlemi tesis edildiği sırada, disiplin soruşturması açılması, soruşturmacı görevlendirilmesi, savunma alınması gibi olağan dönem hukuki güvenlik unsurlarının uygulanma imkanı da yoktur. Nitekim, Danıştay 5.Dairesi'nin 04/10/2016 tarih E:2016/8196, K:2016/4066 sayılı kararında KHK'da öngörülen kamu görevinden çıkarma; adli suç veya disiplin suçu işlenmesi karşılığında uygulanan yaptırımlardan farklı olarak terör örgütleri ile milli güvenliğe karşı faaliyette bulunduğu kabul edilen diğer yapıların kamu kurum ve kuruluşlarındaki varlığını ortadan kaldırmayı amaçlayan, geçici olmayan ve nihai sonuç doğuran "olağanüstü tedbir" olarak nitelendirilmiştir.

Öte yandan; kamu görevinden çıkarılanların, hem Anayasa Mahkemesi hem de AİHM tarafından etkili başvuru yolu olarak kabul edilen, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonuna başvurabilmeleri ve başvurunun

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
14. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2021/14266

KARAR NO : 2023/926

reddi halinde, bakılmakta olan davada olduğu gibi yargısal denetim yolunun açık olması, mahkeme safhasında ilgililer tarafından her türlü delil ile savunma yapılabilmesi ve çekişmeli yargılama usulü kurallarının yerine getirilmesi nedeniyle; davacının, tesis edilen işleme karşı etkili başvuru yoluna sahip olduğu ve süreç içerisinde savunma hakkının bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2) Bakılan Davanın Ceza Yargılaması İle İlişkisi:

Bakılan dava bir ceza davası değildir. Bu nedenle işlem tesis edilirken ceza hukuku ilkelerinin ve kurallarının uygulanıp uygulanmadığını işbu davada denetleme imkanı yoktur. Diğer bir ifadeyle bu davada 'suç ve suçlu bulunma halleri' değil, OHAL döneminde kamu görevinden çıkarılan kişinin kamu görevine iadesini haklı kılan nedenlerin var olup olmadığı denetlenmektedir.

Bununla birlikte, kimi durumlarda kamu görevinden çıkarılanlar hakkında açılmış ceza davaları bulunabilmektedir. Ceza yargılaması sonunda ilgililerin terör örgütü üyeliği suçundan beraat etmeleri ya da mahkumiyetlerine karar verilmesi mümkündür.

KHK ile kamu görevinden çıkarılan kişi hakkında hiçbir ceza kovuşturmasına başlanılmaması ya da kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş olması veya ceza yargılaması sonunda beraat kararı verilmesi, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonuna yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı mercileri nezdinde açılan davanın görülmesini engellemeyecektir. Zira, kamu görevinden çıkarılma nedenleri sadece üyelikle sınırlı tutulmamış, ceza yargılamasının ilgi alanında bulunmayan **iltisak ve irtibat** halleri de kamu görevinden çıkarılmanın hukuki gerekçeleri arasında sayılmıştır.

3)İltisak ve İrtibat Kavramları:

Anayasa Mahkemesince; iltisaklı kavramının kavuşan, bitişen, birleşen; irtibatlı kavramının ise bağlantılı anlamına geldiği belirtilmiş, bu kavramların hukuki niteliği ve objektif anlamlarının yargı içtihatlarıyla belirlenebilecek durumda olduğu, iltisak ve irtibat kavramları açısından yapılacak değerlendirmenin ise kişilerin cezai sorumluluğunun bulunup bulunmadığından bağımsız olarak sadece kişinin kamu görevine iade edilmesinin uygun olup olmadığı yönünden yapılacak bir incelemeden ibaret olacağı vurgulanmıştır. (E:2018/89, K:2019/84, T:14.11.2019, P:30, R.G 13.02.2020 / 31028) Dairemizce başlangıçtan bu yana iltisak ve irtibat kavramı, "anlayış ve davranış birliği içinde birlikte hareket etme, gönüllü şekilde tabi olma, eylemlerini; bir grubun, örgütün ya da yapının bireysel iletişim, yazılı ve görsel basın, sosyal medya paylaşımları üzerinden gelen mesajları, işaretleri, talimatları ve yönlendirmeleri çerçevesinde belirleme" şeklinde tanımlanmaktadır.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesi kararlarında; kamu görevinden veya meslekten çıkarma tedbirinin uygulanması için mutlaka terör örgütü ile, terör faaliyetleriyle ve bu arada darbe teşebbüsüyle kişi arasında bağ kurulmasının zorunlu olmadığı, devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu Milli Güvenlik Kurulunca karar verilen yapı, oluşum veya gruplarda bağ kurulmasının yeterli olduğu, söz konusu bağın da "sübut" derecesinde ortaya konulması şartının aranmadığı vurgulanmaktadır. (Başvuru No:2016/29354, T:4/4/2018, Prg.66)

Böylece iltisak ve irtibat halinin tespitinde ceza mahkemesi kararlarında, savcılık iddianamelerinde ve kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararlarda, tanık ve gizli tanık ifadelerinde, idari soruşturma dosyalarında yer alan bilgi ve belgelerin dikkate alınması ve incelenmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Zira suç isnadına yönelik incelemede varlığı (subutiyeti) ortaya konulmuş olmasına karşın suçlu sayılma için yeterli görülmeyen kimi maddi olay, olgu ve tespitlerin iltisak ve irtibat için yeterli görülmesi mümkündür.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, davacı hakkındaki ceza soruşturmasında kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilmiş olması ve ceza yargılamasında davacı hakkında beraat kararı verilmiş olmasının, OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonuna yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ve işlem nedeniyle mahrum kalınan tüm özlük ve parasal haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılan davanın görülmesini engellemeyeceği açıktır.

Anayasa Mahkemesinin 2/7/2020 tarih ve 2016/13566 sayılı Başvuruyla ilgili kararında; "...Ceza mahkemesi kararında ulaşılan sonucun tartışmaya açılmasının yanında kararı okuyanlarda başvurunun üzerine atılı suçu işlediği izleniminin oluşmasına sebebiyet verildiği görülmektedir. Bu durumda beraat kararı anlamsız hale gelmiş ve başvurunun masumiyetine gölge düşürülmüş; öte yandan iki yargı kolu arasında başvurunun gizliliğinin ihlali suçunu işleyip işlemediğiyle ilgili olarak çelişkili kararların ortaya çıkmasına sebep olunmuştur. Dolayısıyla masumiyet karinesinin ikinci boyutu ihlal edilmiştir. (benzer yönde değerlendirmeler için bkz. Barış Baş, &65)

Ayrıca Ceza Mahkemesinin ulaştığı kanaatin isabetli olmadığı veya hatalı olduğunun düşünülmesinin, İdare Mahkemesinin başvurunun masumiyetine saygı gösterme yükümlülüğünü ortadan kaldırmadığı vurgulanmalıdır. Ceza Mahkemesi kararındaki isabetsizlik masumiyet karinesine istisna getirilmesini gerektiren bir durum değildir. Masumiyet karinesine saygı gösterilmesindeki kamusal yarar, bazı durumlarda haksızlık teşkil eden fiili işleyen disiplin yönünden yaptırımsız kalmasın bile haklılaştıracak derecede önemlidir (benzer yönde değerlendirmeler için bkz. Barış Baş, &66)" yaptığı değerlendirmeler ile

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
14. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2021/14266

KARAR NO : 2023/926

ceza mahkemesindeki yargılamaya konu olayla ilgili somut değerlendirmeler yaparak vardığı maddi tespiti ilişkin sonucun idari yargı yerlerince aynı olayla ilgili yapacağı maddi tespiti dair değerlendirmelerde farklı sonuçlara varılmasında masumiyet karinesinin ihlaline yol açacağı izahtan varestedir.

(B) Davacının durumunun değerlendirilmesi:

Davacı Hakkındaki Tespitler:

Dava konusu işlemde, davacı hakkında silahlı terör örgütüne (FETÖ) üye olma suçundan Siirt Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen 2018/2189 nolu soruşturma dosyası kapsamında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği, Siirt 1. Ağır Ceza Mahkemesinin E:2016/332, K:2017/8 sayılı dava dosyasında özetle; davacının da içinde bulunduğu grubun 29.12.2015 tarihinde Siirt ilinde basın açıklamasına katıldığı, söz konusu basın açıklamasının ise terör örgütü PKK'nın üst yönetiminin internet siteleri aracılığı ile vermiş oldukları talimatlar doğrultusunda gerçekleştirildiği yönünde tespitlere yer verildiği, ayrıca davacının PKK/KCK terör örgütüyle irtibatlı ve iltisaklı olduğu yönünde Valilik kanaatinin olduğu görülmektedir.

İlk Derece Mahkemesi Kararı:

İlk derece mahkemesi kararında, kamu hizmetlerini ifa etmek üzere istihdam edilen kamu personelinin, hiyerarşik yapıya dayalı terör örgütüne üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı yahut bunlarla irtibatının olduğunun değerlendirilmesi durumunda görevlerine devam etme imkanlarının kalmadığı ilgili kamu personeli hakkında kamu görevinden çıkarma kararı verilebilmesi için PKK/KCK terör örgütüne üyelik, mensubiyet veya iltisak yahut bunlarla irtibatlı olduklarının değerlendirilmesinin gerekli ve yeterli olduğu, kamu görevinden çıkarılmasına karar verilen personelin PKK/KCK terör örgütüne irtibat ve iltisakının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesinde ise, sübut derecesinde bir bağın varlığının aranmadığı, bu yönde bir bağın varlığı noktasında kanaatin oluşmasının yeterli görüldüğü, söz konusu değerlendirmeler ışığında, yapılacak değerlendirmenin cezai sorumluluktan bağımsız olarak yalnızca ilgilinin meslekte kalmasının uygun olup olmadığından ibaret olacağı açık olup, bu bağlamda öğretmen olan davacının, 29.12.2015 tarihinde, PKK/KCK silahlı terör örgütünün, örgüte müzahir internet sitesi aracılığı ile duyurduğu eylem çağrılarını üzerine, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki PKK/KCK terör örgütüne yönelik düzenlenen operasyonları protesto eden grubun içerisinde yer aldığı yönündeki tespit ile Komisyona intikal ettirilen personel bilgi dosyası içerisinde, davacı hakkında PKK/KCK terör örgütü ile irtibat ve iltisaklı olduğu bilgisine yer verildiği yönündeki tespit bir bütün halinde değerlendirildiğinde, davacının PKK/KCK yapılanması ile irtibat ve iltisakının olduğu sabit olup, anılan nedenle demokratik hukuk düzeninin gereklerine aykırı olarak Anayasaya sadakat yükümlülüğünü ihlal ettiği anlaşıldığından, dava konusu kararda hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği görülmektedir.

Dava dosyasının ve UYAP kayıtlarının incelenmesinden;

Uyap kayıtları ve dava dosyası üzerinden yapılan incelemede, davacı hakkında "terör örgütü propagandası yapmak" suçunu işlediğinden bahisle kamu davası açıldığı, yapılan yargılama neticesinde Siirt 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 11/07/2017 tarihli ve E:2016/332, K:2017/8 sayılı kararıyla, *sanıklar hakkında her ne kadar PKK-KCK silahlı terör örgütünün güdümünde yayın yapan internet siteleri güdümü doğrultusunda bir kısım sendika üyeleri olduğu, bu sendikaların Türkiye çapında faaliyet gördükleri ve dosyada örneği bulunan kararlardan anlaşılabileceği üzere sanıkların üyesi olduğu sendikaların genel merkezlerince 22/12/2015 tarihinde karar alınarak 29/12/2015 tarihinde "savaşa hayır, barışı savunacağız" mitinginin düzenleneceğinin kararlaştırılacağı ve iş bırakma eyleminin yapılacağına ilişkin kararın alındığı, bu kararın 25 Aralık 2015 tarihinde tüm Türkiye kamuoyuna basın aracılığıyla duyurulduğu, iddianamede anlaşıldığı üzere terör örgütünün güdümündeki internet sitesinde ise bu haberlerin 27 Aralık 2015 tarihinde yapıldığı, sanıkların tümünün üye oldukları sendikaların ise bundan önce eylem kararı aldıkları ve bunu basına uyudukları, 29 Aralık 2015 günü de sanıkların sendikal faaliyet çerçevesinde basın açıklaması yaptıkları ve bir kısmının iş bırakma eylemine katıldığı, bunun tüm Türkiye'de ırca edildiği, Danıştay 12. Dairesinin yerleşik kararlarında belirtildiği üzere sendikal faaliyet çerçevesinde alınan karar üzerine iş bırakma eyleminin disiplin suçu dahi gerektirmediği, Anayasa ve ILO sözleşmelerinde teminat altına alınan sendikal hak çerçevesinde olduğu, bu nedenle sanıkların terör örgütünün talimatları ile hareket ettiklerinin ispatlanamadığı ve buna ilişkin bir delilin olmadığı, ayrıca basın açıklamasının içeriği incelendiğinde Yargıtay 16. Ceza Dairesinin yerleşik kararlarında belirtildiği üzere terör örgütünün şiddet eylemlerinin meşru gösterim övülmediği, yani propaganda teşkil edecek bir içeriğin oluşmadığından CMK 223/2-a maddesi uyarınca davacının atılı suçtan beraatine karar verildiği, bu kararın temyiz edilmeksizin 21.03.2017 tarihinde kesinleştiği görülmüştür.*

Davacının sendikal faaliyet kapsamında iş bırakma eylemi olarak değerlendirilen fiillerinin dışında PKK/KCK veya diğer terör örgütleri kapsamında herhangi bir ceza soruşturması ve kovuşturmasının olmadığı, dava konusu işlemde davacının PKK/KCK terör örgütüyle ilişkisinin bulunduğu değerlendirmesi kararının gerekçesini ortaya koyacak somut bir bilgi ve belgenin dosyaya sunulmadığı anlaşılmıştır.

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
14. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2021/14266

KARAR NO : 2023/926

Bu durumda, hakkında PKK/KCK kapsamında şimdiye kadar herhangi bir ceza soruşturması ve kovuşturması olmayan, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatını ortaya koyan bir bilgi ve belge bulunmayan davacının kamu görevinden çıkarıldıktan sonra iadesi talebinin reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uygunluk, davanın reddi yönünde verilen İdare Mahkemesi kararında ise hukuki isabet **görülmemiştir**.

Öte yandan, dava konusu işlem Dairemizce hukuka uygun bulunmadığından, 7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasında, bu madde kapsamında göreve başlayanlara, kamu görevinden çıkarılma tarihlerini takip eden aybaşından göreve başladıkları tarihe kadar geçen süreye tekabül eden mali ve sosyal haklarının ödeneceği kurala bağlandığı da dikkate alınarak, davacının anılan işlemde dolayı yoksun kaldığı özlük ve parasal haklarının hakediş tarihinden itibaren dönemsel olarak işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi talebinin de kabulü gerekmektedir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan gerekçelerle;

1-Davacının istinaf isteminin **KABULÜNE**,

2-Ankara 28. İdare Mahkemesince verilen 26/01/2021 tarihli ve E:2020/710, K:2021/71 sayılı kararın **KALDIRILMASINA**,

3-2577 sayılı Kanun'un 45/4. maddesi uyarınca yeniden yapılan inceleme sonucunda dava konusu işlemin **İPTALİNE**, özlük ve parasal hak talebinin **KABULÜNE**, dava konusu işlem nedeniyle davacının yoksun kaldığı özlük hakların iadesine ve parasal haklarının hakediş tarihinden itibaren dönemsel olarak işleyecek yasal faiziyle birlikte davacıya **ÖDENMESİNE**,

4-Aşağıda dökümü yapılan mahkeme ve istinaf safhalarına ilişkin toplam 425,15 TL yargılama giderleri ile işbu kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 5.500,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

5-Gider avansının kullanılmayan kısmının talep edilmesi halinde derhal, talep edilmemesi halinde karar kesinleştikten sonra Mahkemesince istinaf başvurusunda bulunana re'sen iadesine,

2577 sayılı Kanun'un değişik 46. maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren otuz (30) gün içerisinde Danıştaya temyiz yolu açık olmak üzere, **16/02/2023** tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

e-imzalıdır

Başkan

HARUN ÇEVİK

37846

e-imzalıdır

Üye

FUNDA ŞAHİN

165789

e-imzalıdır

Üye

HÜLYA BAYRAKDAR

165680

İstinaf Yargılama Giderleri (Davacı)

İstinaf Başvurma Harcı	: 162,10 TL
Posta Gideri	: 70,50 TL
TOPLAM	: 232,60 TL

Yargılama Giderleri (Davacı)

Başvurma Harcı	: 54,40 TL
Karar Harcı	: 54,40 TL
Vekalet Harcı:	: 7,80 TL
Posta Gideri	: 75,25 TL
TOPLAM	: 192,55 TL

OG/17.02.23-OG/28.02.23